

יפה גזר

ביטאון שבועי בהוצאת מוסדות דחסידי בעלזא - נוף הגליל, הר יונה

פרשת בראשית תשפ"ג

יכו כעמיר

על האדם לנהוג בשפלות ובענוה - אך בפני

הילדים הרכים אל ישפיל עצמו

כ"ק מרן מהר"ד מבעלזא ז"ע סיפר, שדרוכו בקודש של זקנו הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא ז"ע בעל "אוהב ישראל", שהיה מדבר בשפלות עצמו.

פעם אירע בתוך כדי דיבורו, שנכנסה לחדרו נכדתו הרבנית רחל'ע ע"ה, בת בנו הרה"ק רבי יצחק מאיר מוינקוב זצ"ל, שהיתה אז בימי ילדותה (כשהגיעה לפרקה נישאה להרה"ק רבי שמואל אשכנזי זצ"ל - חותנו של כ"ק מרן מהר"ד ז"ע), והנה, מיד כשהבחין הרה"ק מאפטא שנכנסה אל החדר, וכי היא מקשיבה לדברים הנאמרים, הפסיק מיד לדבר משפלותו, כשהוא אומר בלשון קדשו: "פאר א קינד טאר מען זין נישט קליין האלטן" (=בפני הילדים אסור לאדם להשפיל את עצמו), ועבר לדבר ממעלותיו ומגדולתו.

הילדה שהיתה פיקחת נענתה ואמרה: "זיידע, ס'שאדט נישט, א הויערן צווייגעלע בייגט זין..." (=סבא, אין דבר, ענף גבוה מתכופף).

כ"ק מרן מהר"א ז"ע היה מספר עוד, שכך היו הדיבורים שאמר אז הרה"ק מאפטא ז"ע בשפלות עצמו: "אין קאלבסוב האב אין געפילט א טעם אין די עבודה, עבדתי שם את השי"ת מתוך דוחק ולמדתי לאור הלבנה, און היינט נישט..." (=בימי מגורי בעיר קאלבסוב הייתי מרגיש טעם בעבודה... והיום לא), וכאשר נכנסה הילדה לתוך חדרו, אמר: "פאר א קינד טאר מען זין נישט לייגין", וחזר ואמר: "גם היום הנני מרגיש ב"ה טעם בעבודתי..." וענתה הנערה: "זיידע, עס שאדט נישט, וואס די צווייגעלע איז גרעסער, בייגט עס זין מעהר" (=סבא, אין דבר, כמה שהענף גדול יותר, כך הוא מתכופף יותר).

כ"ק מהר"ם מבילגורייא ז"ע מסמיך לכך בכתבי הקודש מעשה שהיה אצל זקנו כ"ק מרן מהר"ש ז"ע, אותו שמע מפי אביו כ"ק מרן מהר"ד ז"ע, שלעת זקנתו התבטא ברוב ענותנותו, כי בצעירותו היה עובד את השי"ת ויגע ברוב התמדה בתורה הקדושה. באותו מעמד נכח בנו הגדול, הרה"ק רבי אלעזר רוקח זצ"ל, והוא השלים אחר דבריו ואמר: "אכן, אבא עודני זוכר...". הפטיר מרן ואמר: "בני, גם כיום אינני שוכח לרגע אחד שיש בורא עולם יתברך שמו..."

ביסוד זה ביאר כ"ק מרן מהר"א ז"ע את דברי המדרש (ריש בראשית רבה): "רבי הושיעיה רבה פתח, 'ואהיה אצלו אמון, ואהיה שעשועיים יום יום...' אמון פדגוג, אמון מכוסה, אמון מוצנע. ואית דאמר, אמון רבתי". וביאר, שהגם שצריך להיות "אמון מכוסה אמון מוצנע", אולם בשעה שהוא "אמון פדגוג", עליו להיות "אמון רבתי". והוסיף כ"ק מהר"ם מבילגורייא ז"ע לפרש בזה מה שמובא בחז"ל (ברכות כה, ב), שבשעת פטירתו של רבן יוחנן בן זכאי, אמר לתלמידיו: "פנו כלים מפני הטומאה והכינו כסא לחזקיהו מלך יהודה שבא". שבה בעת שאמר ברוב ענותנותו שיפנו כלים מחמת טומאה, הוסיף והזכיר לתלמידיו כי גדול הוא עד שחזקיהו מלך יהודה בא לקבל פניו (ועיין שם במהרש"א).

(הובא בביטאון "אור הצפון" מתוך הספר "יחיד בדור")

נופת צוף

עליך להוסיף לנו מועדות ...

באותה עת הרהיבו חסידים אלו עוז ושאלו את מרן ברגש: "איך נוכל לשוב אל הקור הרוסי המקפיא?", כשכוונתם לקור הרוחני העז ששרר במקום מגוריהם, לעומת החום הרוחני הנעלה למולו זכו להתחמם בצילא דמהימנותא במשך כל ירח האיתנים, בו זכו ליהנות מזיו השכינה במחיצת הקודש. כמענה לשאלתם רוויית הכיסופים נענה מרן: "הבה אספר לכם סיפור". וכה סיפר להם מרן בנועם שיחו:

מעשה בחכמי עיר אחת שהתכנסו לדון מה יעשו לבילות החורף הקרים. בשלמא בשעות היום, כאשר השמש יוצאת מזמן לזמן ומחממת מעט את הארץ, ניתן עדיין לעמוד בקור החזק ולסבול את עולו. אבל לבילה, כשהחושך עוטה את פני תבל ואין במה להתחמם, הרי הקור בלתי נסבל בעליל.

כך ישבו ודנו מספר ימים ולילות, עד שהגיעו לכלל החלטה כי כיון שהשמש שוקעת לבילה בתוך הים, עליהם אפוא להניח מספר סירים גדולים בים - זה בתוך זה, ללכוד בהם את השמש על מנת שלא תוכל לשקוע וכך יוכלו להתחמם לאורו בכל עת שירצו...

ממחשבה למעשה, הלכו עושי דברם של החכמים והניחו סירי ענק בעומק הים מתוך תקווה להניח את ידיהם על השמש אחת ולתמיד. אולם, משירד הלילה התאכזבו לגלות, כי השמש שקעה בכל זאת וכי לא הצליחו ללכוד ברשתם... לא זו אף זו, לחרדתם גילו גם כי סירי הענק שהניחו בים מלאים בקרח שהתהווה ממי הים שקפאו בתוכם.

מדוככים ורוצצים שבו אל חכמי העיר וסחו בפניהם את שאירע. השיבו להם החכמים ברוב פקחותם: אל יאוש! התכנית כן הצליחה, אלא שהשמש וודאי שקעה וירדה למצולות הים העמוק מבין כלל הסירים. כיון שכך צריך תחילה לשבור את הקרח מכל הסירים העליונים, כדי שנוכל להוציא את השמש מהסיר התחתון ולהתחמם הימנו!

בעומדנו עתה בשלהי הימים הקדושים שעברו עלינו לטובה, מן הראוי להביא הנה התבטאות שנשמעה מאת כ"ק מרן מהר"ש מבעלזא ז"ע פעם לאחר שמחת תורה, וכה אמר:

"בעלי בתים אומרים, שאחרי חג הפסח נותרים עם תפוחי אדמה ושומן, ואילו לאחר חג הסוכות נותרת אך גיגית של כביסה. ואילו אני אומר, חלילה וחס, כשחולף יום טוב נשארת ההתעוררות לתורה וקדושה בשביל השנה כולה" - - -

משל למה הדבר דומה, למכשיר טלפון המונח על עמדת הטענה ומחובר לשקע, וניזון מכח האלקטרי המוטען בקרבו, למשך זמן מסוים הוא עומד צמוד ומחובר בכבל אל השקע, עד שהסוללה מלאה, כך שגם לאחר שכבר מנתקים אותו, עדיין הוא ממשיך לפעום ולפעול בכח האנרגיה שספג בקרבו כשהיה מחובר לשקע.

כן הוא גם לענינו, העבודה הנעלית של חודש אלול, ימי ראש השנה, עשרת ימי תשובה ויום הכיפורים, ולאחריו בחג הסוכות, הישיבה בצל כנפי השכינה, הנענועים וההקפות, ובהושענא רבא ושמחת תורה, אינם מזינים ופועלים רק לשעתם בלבד, אלא דומה היא לאותה שעה בו אנו מחוברים בכבלים אל עמדת ההטענה, שמכוח האנרגיה הגדושה שאנו נטענים ומתמלאים נבוא להתעורר גם אי שם בחודש טבת או תמוז (מפי בנש"ק הרב נפתלי שיינפלד שליט"א).

להמחשת וחיזוק הענין יובא בזאת עובדא נפלאה, שכבר הובאה בגלוינו בשנה שעברה במדור "יפה ירושתנו" מאת הרב אהרן (בר"ב) וינד שליט"א, מתוך ספרו הנפלא "מועדי קדשך":

בצל קדשו של כ"ק מרן מהר"ש מבעלזא ז"ע הסתופפו פעם בחודש תשרי קבוצת חסידים שבאו ממדינת רוסיה הרחוקה. ככלות חודש תשרי, כאשר הגיעה השעה היעודה לצאת לדרך ולשוב הביתה, נכנסו אל הקודש לקחת ברכת פרידה מאת מרן.

נופת צוף

המשך מן העמוד הקודם:

דבריהם המוחכמים מצאו חן בעיני אנשי העיר, שמהירו למלא אחר דבריהם, כשהם נוטלים לידיהם כלי עבודה, פטישים וקורנסים, לנתץ ולנפץ בהם את הקרח בכל כוחם ומרצם. כך החלו לעמול על ריסוק הקרח, עד שמורגע לרגע החלו מתחממים ומתלהטים עד שעצמותיהם הקפואות החלו להזיע, וכדברי חז"ל (גיטין סו, א) 'גדולה מלאכה שמחממת את בעליה...'

סיים מרן מהר"ש ז"ע ואמר לחסידים: "אתם שואלים איך מתחממים בקור הרוסי ואוצרים את אור הקדושה שזכתם להחזיר בקרבכם במשך חודש תשרי? התשובה לכך אחת היא: באמצעות עבודה מאומצת מול היצר וחילוניו, בעמל ויגיעה. זו העצה היחידה להתחמם בקור הרוחני!"

הנה כי כן, לעת הזאת, אין לנו שיעור כי אם בעבודה מעשית, לממש את כל התוכניות והרצונות הנעלות שהיו מנת חלקנו בחודשי אלול תשרי, וכפי שדבר **כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א** בקדשו במעמד **השטייעדיגע תורה** בשנת תשנ"ו (הובא בגיליון 'פניני קודש' לשמח"ת האי שתא):

הרה"ק מצאנז ז"ע היה נוהג לומר דברי התעוררות בימים הנוראים במשלים ובחידות, פעם אמר:

משל לאשה זקנה שנכדיה הסתובבו בביתה יחפים וערומים, ובביתה לא היה פת לחם להשקית רעבונם, רק ביצה אחת שהחזיקה בידה. היא ניחמה אותם ואמרה להם: "אל תדאגו ילדים, עוד יבואו עלינו זמנים טובים מאלה, הנכם רואים ביצה זו שבידי, לא נאכל אותה עתה, אלא אבקש מהשכנה להניחה תחת תרנגולת, כדי שייצא

מעט התעוררות שהיתה לו במשך ימים אלו, נופל פתאום מאיגרא רמא לבריא עמיקתא, באופן שלא נשאר בידו כלום מכל תכניותיו על העתיד.

לכן על האדם לחזק את עצמו שלא להסתפק בתכניות לחוד, אלא להשתדל מיד בתיקון המעשים, ולחטוף תורה ומצוות ומעשים טובים, ככל שהם באים לידו (מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה, מכילתא פ"ר בא ט, ה), ובאופן זה ישרו בידו כל הקדושות של הימים הנוראים ויהא להם המשך וקיום בעתיד.

ומעתה דבר בעתו מה טוב ונעים להציב ולקבוע עתה מסגרת יעדים ותוכניות מוגדרות בכל חלק וחלק מחלקי עבודת הבורא, כמה נעפיל השנה בלימוד התורה ובידיעתה, כיצד נשתפר בעבודה שבלב זו תפילה, ואיך נוסף בגמילות חסדים און טוהן פאר יודע'ס ועגן. כל אחד בדרכו שלו, הצד השווה, שכולנו מתקדמים ועולים ומתעלים בשנה זו יותר מהשנה הקודמת.

בכך נתחיל כבר מעתה ההכנה הרבתית לקראת הימים הקדושים של השנה הבעל"ט כראוי וכנכון, וכפי שאמר פעם **כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א** כי בתיבת 'בראשית' ישנם אותיות: 'בא תשרי' (ראה תיקון"ז טו, א: דא איהו בראשית - בא תשרי). והרמז בזה, **כי כבר מעתה צריך להתחיל להתכונן לחודש תשרי הבא, ולימים הנוראים של השנה הבאה עלינו לטובה.**

כן יעזרנו השי"ת על דבר כבוד שמו, שנזכה אכן לעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם, מתוך שפע נחת והרחבת הדעת, אושר ועושר, וכל מילי דמיטב באין מחסור כל, אמן.

קליקת יפי

לרכוש שטחי קרקעות נוספות עבור אנשי שלומנו העתידים לבוא במשך השנים ולקבוע משכנם ב"עיר ואם בישראל". בהנאה מרובה האזין מרן שליט"א על ההצלחה הגדולה ועל פעולותיהם הנשגבות של הדומ"ץ שליט"א וחבר העסקנים החשובים, על המוסדות המתפתחים לשם ולתהילה, ואף על מעון קדשו העומד כבר לקראת ההשלמה.

כ"ק מרן שליט"א העניינו גם על האויר והאווירה המנשבת במחוזותינו, כאשר תלי"ח שוררת כאן אויר צח ונעים ברוחניות וגשמיות.

(ראה ב'דף היומי' כתובות קג, שלמדו השבוע, על הר צפורי המזהה כהיום עם שכונת הר יונה: 'דמדליא ונסים אוויר', כלומר, שהיא גבוהה ואווריר נעים). לסיום, האציל מרן שליט"א מברכות קדשו לכלל אנ"ש דרי המקום.

ברפת תנחומין

משתתפים אנו באבלו הכבד של ירדנו האברך יקר-הערכין מפארי האברכים בקרייתנו המעשירה הרה"ח ר' ישראל אליהו וינד שליט"א ג"כ בכולל הוראה והלכה בקרייתנו הק'

עם המאורע הקשה בהסתלקות אחותו החשובה מרת שפירא ע"ה המקום ינחם אותו ואת כל משפחתו בתוך שאר אבלי ציון וירושלים, ולא יספיקו לראבה עוד, ומעתה אך טוב וחסד, שובע שמחות ובשורות טובות יישמעו המיד במעונם.

גבאי המעמדות הר"ר יונה מנחם לפקוביץ הי"ו ור"ר אברהם יוסף גרינוואלד הי"ו נכנסו זה עתה בחג הסוכות אל הקודש פנימה. **כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א** קיבל את פניהם בפנים מאירות, ובחיבה גלויה התעניין על שגשגו והתפתחות קרייתנו הק' על הרי הגליל לשם ולתפארת. מרן שליט"א שאל כמה משפחות כבר השתכנו ודרים שם. וקורת רוח ניכרה על פני קדשו כאשר שמע שאנשי שלומנו מוסיפים ובאים לעלות ולהשתקע בקרייתנו המעשירה. בהמשך ביקש מר"ש לברר אודות בפרטי מכירת הדירות. בעיקר התמקד מרן שליט"א על העתיד, מתוך דאגה כנה ועמוקה על מצוקת הדיור ההולכת ומתעצמת בערי המרכז, האם יש אי-מי שעיינו בראשו

מזל טוב וגדיא יפה

בשמחה ובצהלה משגרים אנו בזאת איחולנו וברכותנו קרם ירדנו האברכים הנכבדים ממתפללי בית מדרשנו

הרה"ח ר' יעקב וועניג שליט"א

לרגל שמחת לידת הבן במזל"ט בשעתו"מ

ולאביו הרה"ח ר' שלום וועניג שליט"א - ירושלים

ולחונתו הרה"ח ר' נפתלי סגל שליט"א - ירושלים

הרה"ח ר' ישראל יהודה מיטלמן שליט"א

לרגל שמחת לידת הבת במזל"ט בשעתו"מ

ולאביו הרה"ח ר' חיים זאב מיטלמן שליט"א - בני ברק

ולחונתו הרה"ח ר' אהרן יהודה שיש שליט"א - בני ברק

הרה"ח ר' משה לאנגסאם שליט"א

לרגל שמחת לידת הבן במזל"ט בשעתו"מ

ולאביו הרה"ח ר' אברהם דוד לאנגסאם שליט"א - ירושלים

ולחונתו המשפיע הגה"ח ר' יחיאל מאיר פנט שליט"א - בני ברק

ויהי רצון שיזכו לרוות רוב נחת דקדושה בתוך אושר ועושר

והרחבת הרעה, וכל מילי דמיטב, אמן.